

§§123-140

Sammanträdesprotokoll för Regionfullmäktige

Plats och tid: Torsdag 11 september 2025 klockan 13.30-15.20

- 1 Fredrik Sjöstrand (M)
- 2 Helena Persdotter (M) **ersätter** Matilda Ekeblad (M)
- 3 Tommy Arna (M) **ersätter** Andreea Corina Bernicu (M)
- 4 Ralf Holmér (M)
- 5 Oscar Strömblad (M)
- 6 Jacob Cernvall (M)
- 7 Tommy Ählström (M)
- 8 Suada Tolic (M)
- 9 Marie Morell (M)
- 10 Lars Ahlm (M)
- 11 Emil Steen (M)
- 12 Eva Hermansson (M)
- 13 Jan Owe-Larsson (M)
- 14 Daniel Flodin (M) **ersätter** Jörgen Rundgren (M)
- 15 Mia Landell (M)
- 16 Anna Nilsson (M)
- 17 Anwar Samuelsson (M)
- 18 Annette Olsson (M)
- 19 Viola Ingvarsson (M)
- 20 Tobias Eriksson (M)
- 21 Bert Egnell (M)
- 22 Helen Albrektsson (M)
- 23 Lena Micko (S)
- 24 Niklas Nåbo (S)
- 25 Rebecka Hägg (S)
- 26 Martin Tollén (S)
- 27 Ellen Aguirre (S)
- 28 Nicklas Andersson (S)
- 29 Alma Basic (S)
- 30 Peter Hermansson (S)
- 31 Fia Storkull (S)
- 32 Ghassan Al-Janabi (S)
- 33 Jessika Lindström (S)

Justering

--	--

- 34 Kaisa Karro (S)
- 35 Mattias Ottosson (S)
- 36 Eva Pedersen (S)
- 37 Klas Corbelius (S)
- 38 Ann-Charlotte Wiberg (S)
- 39 Linus Emmoth (S)
- 40 Patrik Lindh **ersätter** Eva Edgren Vikmång (S)
- 41 David Ergül (S)
- 42 Christina Hasselrot (S)
- 43 Elisabet Edlund (S)
- 44 Alexander Fröderberg (S)
- 45 Torbjörn Mellgren **ersätter** Britt Olauson (S)
- 46 Jörgen Oskarsson (S)
- 47 Annsofi Ramevik (S)
- 48 Göran Fältgren (S)
- 49 Anna Johansson (S)
- 50 Torbjörn Holmqvist (S)
- 51 Ulrika Jeansson (S)
- 52 Renée Georgio (S)
- 53 Camilla Egberth (S)
- 54 Hans Elf (S)
- 55 Per Larsson (KD)
- 56 Birre Waern (KD)
- 57 Martin Zetterlund (KD)
- 58 Anders Eksmo (KD)
- 59 Magnus Sjöberg (KD) **ersätter** Elvira Wibeck (KD)
- 60 Lena Käcker Johansson (KD)
- 61 Annicki Oscarsson (KD)
- 62 Kristin Andersson (KD)
- 63 Julie Tran (C)
- 64 Richard Kullberg (C) **ersätter** Trine Platou (C)
- 65 Kerstin Sjöberg (C)
- 66 Jenny Elander Ek (C)
- 67 Birgitta Gunnarsson (C)
- 68 Maria Persdotter (C)
- 69 Monika Broman (L)
- 70 Nils Babtist (L)

- 71 Alexander Höglund (L)
- 72 Gun Inger Andersson (L)
- 73 Margareta Fallsvik (L)
- 74 Daniel Egonsson **ersätter** Margareta Fransson (MP)
- 75 Catarina Engström (MP)
- 76 Linda Sundregård (MP)
- 77 Joakim Gustafsson (SD)
- 78 Jörgen Ring (SD) **ersätter** Tom Pettersson (SD)
- 79 Carl Sääv (SD) **ersätter** Charlotte Wessman (SD)
- 80 Patrik Westlund (SD)
- 81 Erik Johansson (SD)
- 82 Benny Sellborn (SD)
- 83 Lotta Eriksson **ersätter** Susanna Lindvall (SD)
- 84 Gunnar Franzén **ersätter** Gunilla Hellberg (SD)
- 85 Thomas Svensson (SD)
- 86 Richard Svensson (SD)
- 87 Jörgen Pettersson (SD)
- 88 Wolldurf Skallbom **ersätter** Mikael Eriksson (SD)
- 89 Björn Sandberg (SD)
- 90 Nathalie Pettersson (SD)
- 91 Daniel Ringqvist (SD)
- 92 Irina Sedova (SD)
- 93 Jessica Eek (V)
- 94 Ibtisam Yusuf (V)
- 95 Jonas Söderlund (V) **ersätter** Elin Andersson (V)
- 96 Maja Engström (V)
- 97 Emil Broberg (V) §§ 137- 140
- 98 Tobias Holmberg (V)
- 99 Maj-Viol Axelius Thostrup (V)
- 100 Anders Lindh (V) **ersätter** Malin Öst (V)
- 101 Rolf Hansson (V)

Justering

Ordförande Nils Babtist

Justerare Annicki Oscarsson

Justerare Rebecka Hägg

Sekreterare Peder Björn

Protokollet justeras med elektronisk signering. Justeringen tillkännages genom anslag på Region Östergötlands anslagstavla på webbplatsen regionostergotland.se.

Justering

--	--

Föredragningslista

§	Rubrik	Ärende	Sida
§ 123	Upprop		
§ 124	Val av justerare tillika rösträknare		
§ 125	Föredragningslistan		
§ 126	Reviderad Utvecklingsstrategi för Östergötland	2024/10297	
§ 127	Motion Region Östergötlands roll och syn på Gaza	2025/7990	
§ 128	Motion - Återinför tågvårdarna på Östgötapendeln	2025/8060	
§ 129	– Rätt till mammografiundersökning på arbetstid	2025/8077	
§ 130	Medborgarförslag Införa sommarbiljett 2026 alternativt 2027	2025/7102	
§ 131	Interpellation hur står det till med vårdadministratörernas arbetsmiljö?	2025/5376	
§ 132	Interpellation Hur sprider vi medkänsla i hela regionen?	2025/5378	
§ 133	Interpellation Åtgärder för att minska undernäring inom hälso-och sjukvården	2025/5402	
§ 134	Interpellation Möjlighet att ompröva beslut kring tågvårdar	2025/7894	
§ 135	Interpellation Vad görs för att stärka Osteoporosvården i Östergötland	2025/8194	
§ 136	Interpellation Var det rätt beslut att halvera antalet medarbetare ombord på pendeln	2025/8195	
§ 137	Interpellation Görs det investeringar som har koppling till kriget i Gaza	2025/8196	
§ 138	Val och avsägelser av ledamöter och ersättare 2025	2025/186	
§ 139	Val och avsägelser av ledamöter och ersättare 2025	2025/186	
§ 140	Anmälan av gruppledare		

Justering

--	--

§Klicka eller tryck här för att ange text.

Fastställande av upprop

Regionfullmäktiges beslut

Uppropet fastställs.

Justering

--	--

§124

Val av justeringspersoner

Regionfullmäktiges beslut

Rebecca Hägg och Annicki Oskarsson utses att jämte ordförande justera dagens protokoll.

Justering

--	--

§125

Föredragningslistan

Regionfullmäktiges beslut

Ordförande presenterar föredragningslistan. Föredragningslistan fastställs i enlighet med utskickat förslag.

Justering

--	--

§126

Reviderad Utvecklingsstrategi för Östergötland

Dnr: RÖ 2024/10297

Regionfullmäktiges beslut

1. att fastställa reviderad Utvecklingsstrategi för Östergötland.
2. att anta utvecklingsstrategins mål om Goda livsvillkor i Östergötland.
3. att anta utvecklingsstrategins prioriterade områden:
 - a. Kunskap och kompetens genom livslångt lärande i hela Östergötland
 - b. Boende, arbete och välfärd i hela Östergötland
 - c. Ett konkurrenskraftigt och robust näringsliv i hela Östergötland
 - d. God tillgänglighet i hela Östergötland

Regionledningsstyrelsens förslag till beslut

1. att fastställa reviderad Utvecklingsstrategi för Östergötland.
2. att anta utvecklingsstrategins mål om Goda livsvillkor i Östergötland.
3. att anta utvecklingsstrategins prioriterade områden:
 - a. Kunskap och kompetens genom livslångt lärande i hela Östergötland
 - b. Boende, arbete och välfärd i hela Östergötland
 - c. Ett konkurrenskraftigt och robust näringsliv i hela Östergötland
 - d. God tillgänglighet i hela Östergötland

Förslag till beslut på sammanträdet

Marie Morell (M), Kaisa Karro (S), Per Larsson (KD) och Julie Tran (C) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Inlägg

Linda Sundregård (MP) Anders Lindh (V) och Andreas Westöö (L) gör inlägg.

Beslutsgång

Ordförande föreslår följande beslutsgång:

Regionstyrelsens förslag till beslut ställs under prövning Förslaget till beslutsgång godkänns.

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige
2025-09-11

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Beskrivning av ärendet

Region Östergötland ska enligt lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar fastställa en regional utvecklingsstrategi. Regionfullmäktige antog *Utvecklingsstrategi för Östergötland* i oktober 2022. Strategin ska enligt förordningskrav ses över minst en gång varje mandatperiod. Regionstyrelsen fattade i februari 2024 beslut om att ge regiondirektören i uppdrag att utföra en översyn av utvecklingsstrategin.

Resultatet från översynen återrapporterades till regionstyrelsen i september. Utifrån översynen togs ett förslag till reviderad utvecklingsstrategi fram. I december beslutade regionstyrelsen att fastställa remissversionen av utvecklingsstrategin som under perioden 12 december 2024 till 31 mars 2025 varit utsänd på remiss. Totalt har 46 yttranden inkommit under remisstiden och utifrån inkomna yttranden har ett förslag på slutversion av utvecklingsstrategin tagits fram.

Protokollsanteckning

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Centerpartiet lämnar följande protokollsanteckning:

”I vårt remissyttrande tryckte vi på vikten av ytterligare ett prioriterat område innefattande klimat, miljö och hållbarhet. Att detta integrerats som ett genomgående perspektiv genom övriga prioriterade områden innebär en risk att fokus tappas på denna avgörande fråga för Östergötlands utveckling.

Det saknas fortfarande skrivningar om betydelsen av föreningslivet och civilsamhällets betydelse för en positiv samhällsutveckling.

Vidare saknas fortfarande folkbildningen i strategin, trots dess möjlighet att bidra till bildning och omställning.

I övrigt hänvisas till vårt remissyttrande.”

Justering

--	--

§127

Motion Region Östergötlands roll och syn på Gaza

Dnr: RÖ 2025/7990

Regionfullmäktiges beslut

1. att överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Beskrivning av ärendet

Julie Tran (C) har lämnat in motion ” Region Östergötlands roll och syn på Gaza”. Julie Tran (C) presenterar motionen.

Justering

--	--

§128

Motion - Återinför tågvärdarna på Östgötapendeln

Dnr: RÖ 2025/8060

Regionfullmäktiges beslut

1. att överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Beskrivning av ärendet

Tobias Holmberg (V) har lämnat in motion ”Återinför tågvärdarna på Östgötapendeln”. Tobias Holmberg (V) presenterar motionen.

Justering

--	--

§129

Motion - Fri mammografi

Dnr: RÖ 2025/8077

Regionfullmäktiges beslut

1. att överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Beskrivning av ärendet

Eva Pedersen (S) har lämnat in motion ” Rätt till mammografiundersökning på arbetstid”.

Justering

--	--

§130

Medborgarförslag Införa sommarbiljett 2026 alternativt 2027

Dnr: RÖ 2025/7102

Regionfullmäktiges beslut

1. att överlämna medborgarförslaget till regionstyrelsen för beredande av svar.

Beskrivning av ärendet

Ola Andersson har inkommit med medborgarförslag Införa sommarbiljett 2026 alternativt 2027

Justering

--	--

§131

Interpellation hur står det till med vårdadministratörernas arbetsmiljö?

Dnr: RÖ 2025/5376

Regionfullmäktiges beslut

1. Att på interpellantens begäran besvaras interpellationen vid nästkommande regionfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Margareta Fransson (MP) har inkommit med rubricerad interpellation.

Justering

--	--

§132

Interpellation Hur sprider vi medkänsla i hela regionen?

Dnr: RÖ 2025/5378

Regionfullmäktiges beslut

1. Att på interpellantens begäran besvaras interpellationen vid nästkommande regionfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Margareta Fransson (MP) har inkommit med rubricerad interpellation.

Justering

--	--

§133

Interpellation Åtgärder för att minska undernäring inom hälso-och sjukvården

Dnr: RÖ 2025/5402

Regionfullmäktiges beslut

1. Att på interpellantens begäran besvaras interpellationen vid nästkommande regionfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Margareta Fransson (MP) har inkommit med rubricerad interpellation.

Justering

--	--

§134

Interpellation Möjlighet att ompröva beslut kring tågvärdar

Dnr: RÖ 2025/7894

Regionfullmäktiges beslut

1. att interpellationen anses ställd och besvarad.

Sammanträdet

Regionfullmäktige medger att Annsofi Ramevik (S) ställa följande interpellation:

Beslutet att ta bort tågvärdarna från merparten av avgångarna på Östgötapendeln har fått tydliga konsekvenser. Syftet sades vara att skapa ”mer flexibilitet” och effektivisera verksamheten. Men i praktiken har detta lett till att säkerheten för resenärerna minskat, lokförarna blivit mer ensamma i sitt arbete och möjligheten till biljettkontroller ombord drastiskt reducerats.

Vi har sett att incidenter med stök, hot och obehagliga situationer, samt en ökad förekomst av plankning. Samtidigt känner sig många betalande resenärer lurade när de ser att andra kan åka gratis under lång tid utan åtgärd.

Tidigare kunde tågvärdarna genom sin erfarenhet se potentiellt hotfulla situationer och snabbt hantera och avvärja innan något händer. Tågvärdarna ger trygghet och information till resenärer, samverkar direkt med lokförare och trafikledning och de bidrar till ordning, service och rättvisa.

Nu är dessa funktioner i stor utsträckning borta. Det är därför angeläget att få svar på hur ansvarigt regionråd ser på de negativa konsekvenserna och vilka åtgärder som planeras. Ett beslut där resultatet blir uppenbart negativt för resenärer och medarbetare måste kunna omprövas.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till ansvarigt regionråd:

Anser du att reduceringen av antalet avgångar med tågvärd ombord på Östgötapendeln har lett till försämrad säkerhet för resenärerna?

Hur säkerställer ni att lokförarna får det stöd de behöver vid hotfulla eller akuta situationer när ingen tågvärd finns ombord?

Hur motiverar ni att betalande resenärer ska acceptera att andra kan resa gratis under långa perioder utan att riskera kontroll?

Är ni beredda att ompröva beslutet och återinföra tågvärdar om det visar sig att nuvarande modell inte fungerar ur vare sig säkerhets- eller rättviseperspektiv?

Justering

--	--

Jan Owe-Larsson (M) besvarar interpellationen med följande:

Interpellanten ställer ett antal frågor kopplat till förändringar i det nya avtalet för Östgötapendeln:

- *Anser du att reduceringen av antalet avgångar med tågvärd ombord på Östgötapendeln har lett till försämrad säkerhet för resenärerna?*
- *Hur säkerställer ni att lokförarna får det stöd de behöver vid hotfulla eller akuta situationer när ingen tågvärd finns ombord?*
- *Hur motiverar ni att betalande resenärer ska acceptera att andra kan resa gratis under långa perioder utan att riskera kontroll?*
- *Är ni beredda att ompröva beslutet och återinföra tågvärddar om det visar sig att nuvarande modell inte fungerar ut vare sig säkerhets eller rättviseperspektiv?*

Östgötapendeln, som av många anses som Sveriges bästa pendeltågssystem, toppar vanligtvis Trafikverkets statistik både avseende punktlighet och regularitet.

För många östgötar är Östgötapendeln en viktig del av deras vardag. Trafiken går oftast utan störningar och under ett år görs cirka 4 miljoner resor. Men vid störningar är brist på alternativ och information tyvärr företeelser som skapar ett befogat missnöje.

Inför det nya avtalet om Östgötapendeln, som påbörjades 1 juni 2025 tillsammans med trafikföretaget Transdev, var störningshanteringen av högsta prioritet. En organisation med ersättningsbussar i stand-by togs med i avtalet för att möta det inledande behovet vid en större störning. Kundvärdarnas roll belystes och där fann man att en ökad flexibilitet efterfrågades så att man vid störningar kunde fokusera mer på information på tex plattformar. För det antogs att ca 50 procent av tidigare antal timmar var en rimlig startnivå. Förändringen innehöll inget krav på besparing eller motsvarande utan det beräknades vara kostnadsneutralt.

Kundvärdens roll är betydelsefull, men det är viktigt att komma ihåg att det alltid är lokföraren som har det fulla säkerhetsansvaret ombord. Så har det även varit tidigare vilket innebär att turen har körts utan kundvärd om sådan inte funnits ombord. Någon koppling till försämrad säkerhet finns därför inte men utifrån den subjektiva tryggheten så kan det självklart finnas de som upplever det som en försämring. De mätningar som regelbundet sker ger dock inga tydliga utslag för någon försämring av hur kunderna upplever tryggheten ombord. Det är dock inte så många respondenter per månad så

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige
2025-09-11

man måste följa utvecklingen över tid för att kunna se eventuellt tydliga avvikelser. Men än så länge finns alltså inga tecken på att tryggheten upplevs som lägre i det nya avtalet.

Rutinerna ombord ansvarar operatören Transdev för, både som arbetsgivare för förarna och som säkerhetsansvarig för hela verksamheten. Det innebär bland annat att lokförarna har tillgång till utbildning, stöd och etablerade rutiner för att hantera akuta situationer. Vi kan också konstatera att ensamarbete för lokförare förekommer inom såväl person- som godstrafik på andra håll i landet.

Fuskåkningen är ett problem för hela kollektivtrafikbranschen. Där sätter Östgötatrafiken in mer kontroller efter hand och tilläggsavgiften för de som fuskåker kommer att höjas till 1850 kronor den 1 oktober. Observationer av huruvida andra kunder fuskåker grundat på om de validerar sina biljetter ombord är dock ett ganska trubbigt sätt. På Östgötapendeln är det tyvärr knappt 30 procent av de ombordstigande som validerar sina biljetter och det är ofta de som har periodbiljetter där det inte finns något krav på validering.

Vi tror på det koncept vi har och Östgötatrafiken och Transdev utvärderar det löpande. De har olika scenarier för hur de ska kunna hantera de situationer som uppstår. Målet är en ökad kundnöjdhet vid hanteringar av störningar utan att tryggheten upplevs som försämrad.

Inlägg

Annsöfi Ramevik (S), Jan Owe-Larsson (M) och Martin Tollén (S) gör inlägg.

Justering

--	--

§135

Interpellation Vad görs för att stärka Osteoporosvården i Östergötland

Dnr: RÖ 2025/8194

Regionfullmäktiges beslut

Regionfullmäktige beslutar

1. att interpellationen anses ställd och besvarad.

Sammanträdet

Regionfullmäktige medger att Kerstin Sjöberg (C) får ställa följande interpellation:

För snart ett år sedan (nov -24) behandlades min interpellation "Behandla Osteoporos i Östergötland" i Regionfullmäktige. Svaret då beskrev ett antal åtgärder och beslut som skulle tas angående frakturkedja, vårdförlopp, bentäthetsmätning, patientutbildning, kompetenspåfyllnad till medarbetare... Osteoporosmottagningen skulle flyttas till Rörelse och hälsa i NSC. Processledningsgrupp skulle inrättas. Större DXA-kapacitet behövdes.

Vad har blivit verklighet fram till nu, har någon utveckling skett för att östgötarna ska få en bättre osteoporosvård?

I ett nyligen avslutat AI-projekt med AI-granskning (Flamingo) av CT undersökningar som tagits med annan frågeställning, har man kunnat upptäcka att 13 % av samtliga patienter som gjorde en CT hade en eller flera kotfrakturer, där hälften också behövde ytterligare åtgärder avseende utredning/behandling av osteoporos. Att på detta sätt AI-granska CT bilder som redan tagits med annan frågeställning verkar vara ett mycket effektivt sätt att nyttja resurserna, och hitta patienter som behöver behandling för osteoporos. Varje person som kan behandlas för att förebygga frakturer ger dels ett minskat lidande men även en minskad vårdkostnad.

Osteoporos drabbar varannan kvinna och var fjärde man efter 50 års ålder. Effektiva behandlingar finns men en mycket stor andel av patientgruppen behandlas inte och hittas inte.

Med anledning av ovanstående är mina frågor till ansvarigt regionråd:

- Vilka steg har genomförts för att osteoporosvården i Östergötland ska ha en fungerande frakturkedja?
- Hur ser det ut med frakturkoordinatorer i Region Östergötland?
- När kommer Region Östergötland att införa väl fungerande AI-stöd liknande projektet med Flamingo?

Annicki Oscarsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

Justering

--	--

Interpellantens ärende gäller osteoporosvården i Östergötland. De tre frågorna besvaras nedan. Osteoporos (benskörhet) är en sjukdom som ökar risken för frakturer. Den drabbar främst äldre personer, särskilt kvinnor efter klimakteriet. Sjukdomen utvecklas långsamt och är ofta symtomfri tills en fraktur inträffar. Därför har det tidigare varit svårt att finna och behandla dem det gäller. Men det finns idag möjligheter att fånga upp dessa på ett tidigt stadium. Jag är glad för interpellantens intresse för regionens arbete med att utveckla identifiering och behandling av osteoporos-patienter i Östergötland.

Vilka steg har genomförts för att osteoporosvården i Östergötland ska ha en fungerande frakturkedja?

Ett flertal steg har tagits i arbetet med osteoporosvården i Östergötland.

- Osteoporosmottagningen vid Medicinska och geriatriska akutkliniken har överförs till verksamheten Rörelse och hälsa.
- En processledare är tillsatt för att leda utvecklingen och införandet av en koordinerad frakturkedja i regionen.
- Ett *personcentrerat standardiserat vårdförlopp (PSVF) Osteoporos – sekundärprevention efter fraktur*, har tagits fram av kunskapsstyrningen. Detta följer Socialstyrelsens riktlinjer om riskvärdering, utredning och behandling för patienter med benskörhetsfrakturer.
- Upphandlingsprocessen för investering av ytterligare DXA-kapacitet (bentäthetsmätning med röntgen) är påbörjad.
- År 2025 har regionen tagit fram ett medicinskt vårdprogram för osteoporos, som finns publicerat på Vårdgivarwebben under Kunskapsstöd.
- En webbaserad patientutbildning har tagits fram för stöd- och behandlingsplattformen 1177.

När det standardiserade vårdförloppet är fullt infört kommer fler patienter med behov av utredning och behandling identifieras.

Eftersom merparten i patientgruppen är äldre och finns i kommunal vård så är samverkan med kommunerna är viktig. En utvärdering av osteoporosvården från Socialstyrelsen (2023) – där 10 av 13 kommuner i Östergötland svarat – visar att omgivningsanpassning (för att förhindra fall) i hög grad sker i ordinärt och särskilt boende.

Hur ser det ut med frakturkoordinatorer i Region Östergötland?

I nuläget är inga medarbetare med uppgiften att verka som frakturkoordinator utsedda.

Däremot ingår koordination av frakturkedja i den process som är framtagen i och med införandet av PSVF Osteoporos - sekundärprevention.

När kommer Region Östergötland att införa väl fungerande AI-stöd liknande projektet med Flamingo?

AI-projektet Flamingo på Universitetssjukhuset pågick mellan oktober 2024 och februari 2025 och var mycket framgångsrikt. Syftet var att vid CT-undersökning för annan åkomma samtidigt söka efter kotkompression. Var tionde undersökt patient som ingick i projektet hade kotkompression och hälften av dessa var sedan tidigare odiagnostiserade. När diagnosen kunnat

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige
2025-09-11

sättas kan utredning påbörjas och behandling sättas in för att minska risken för fraktur. Därmed minskas såväl patientens lidande som de vårdkostnader som frakturer medför.

Med tanke på vårdkostnader vid frakturer och patientens lidande förefaller identifiering av odiagnostiserade osteoporospatienter ytterst angeläget. Dock behöver införande av AI-stöd för osteoporosidentifiering synkroniseras med PSVF Osteoporos – sekundärprevention. Dessutom behöver information till patienter göras tydligt att undersökning för annat sjukdomstillstånd sker.

Jag ser med tillförsikt på den utveckling som nu sker i Region Östergötland kring arbetet med Osteoporos. Flera delar återstår, men arbetet går framåt. Jag ser att vi behöver få koordinering och DXA-kapacitet på plats för att PSVF osteoporos ska fungera optimalt. Det är glädjande att försöken med AI för att upptäcka fler fall fallit väl ut. Det är ett gott exempel på hur vi med nya innovationer kan hushålla bättre med våra gemensamma resurser, men än mer hur vi kan bespara lidande för våra invånare.

Inlägg

Kerstin Sjöberg (C), Annicki Oscarsson (KD) och Lena Micko (S) gör inlägg.

Justering

--	--

§136

Interpellation Var det rätt beslut att halvera antalet medarbetare ombord på pendeln

Dnr: RÖ 2025/8195

Regionfullmäktiges beslut

Regionfullmäktige beslutar

1. att interpellationen anses ställd och besvarad.

Sammanträdet

Regionfullmäktige medger att Tobias Holberg (V) får ställa följande interpellation:

I början av sommaren halverades antalet medarbetare ombord på Östgötapendeln. Något som har fått betydande konsekvenser. Redan när beslutet fattades visste vi att det skulle göra resorna farligare och svårare för många. Östgötatrafikens egen riskanalys var glasklar på detta. Trots vetskapen om risken och protester från resenärer och medarbetare genomfördes försämringen av Östgötapendeln.

Nu ser vi konsekvenserna även i praktiken. Flera farliga incidenter, mer stök och ökad otrygghet. Under en enda onsdag i augusti inträffade tre allvarliga händelser som bland annat stoppade trafiken på den hårt trafikerade Södra stambanan i väntan på polis. En situation som tidigare ombordpersonal beskriver att man hade kunnat hantera - om man funnits ombord.

Vittnesmålen om konsekvenserna för resenärer i behov av stöd har även de varit tydliga. Att minska antalet medarbetare ombord på pendeltågen har tvärtemot Östgötatrafikens egna mål försämrat tillgängligheten för personer med olika typer av funktionsnedsättning. En resenär som är i behov av hjälp ombord tvingas idag boka sina resor timmar i förväg. Genom att inte veta vilka avgångar som har ombordpersonal försvåras resandet för de resenärer som behöver hjälp ombord.

Med anledning av detta vill jag fråga ansvarigt regionråd:

- Anser du att ensamarbete för lokförare är fortsatt försvarbart mot bakgrund av de incidenter som inträffat under sommaren?
- Vilka åtgärder avser du att vidta för att säkerställa en trygg arbetsmiljö för lokförare och en ökad trygghet för resenärerna i kollektivtrafiken?
- Anser du att Östgötatrafiken laverar en tillgänglig kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning efter denna försämring?
- Är du beredd att ompröva beslutet efter en sommar med flera incidenter som hade kunnat hanterats på ett annat sätt med hjälp av ombordpersonal?

Justering

--	--

Jan Owe-Larsson (M) besvarar interpellationen med följande:

Interpellanten ställer ett antal frågor kopplat till förändringar i det nya avtalet för Östgötapendeln.

- *Anser du att ensamarbete för lokförare är fortsatt försvarbart mot bakgrund av de incidenter som inträffat under sommaren?*
- *Vilka åtgärder avser du att vidta för att säkerställa en trygg arbetsmiljö för lokförare och en ökad trygghet för resenärerna i kollektivtrafiken?*
- *Anser du att Östgötatrafiken laverar en tillgänglig kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning efter denna försämring?*
- *Är du beredd att omprova beslutet efter en sommar med flera incidenter som hade kunnat hanterats på ett annat sätt med hjälp av ombordpersonal?*

Östgötapendeln, som av många anses som Sveriges bästa pendeltågssystem, toppar vanligtvis Trafikverkets statistik både avseende punktlighet och regularitet.

För många östgötar är Östgötapendeln en viktig del av deras vardag. Trafiken går oftast utan störningar och under ett år görs cirka 4 miljoner resor. Men vid störningar är brist på alternativ och information tyvärr företeelser som skapar ett befogat missnöje.

Inför det nya avtalet om Östgötapendeln, som påbörjades 1 juni 2025 tillsammans med trafikföretaget Transdev, var störningshanteringen av högsta prioritet. En organisation med ersättningsbussar i stand-by togs med i avtalet för att möta det inledande behovet vid en större störning. Kundvärdarnas roll belystes och där fann man att en ökad flexibilitet efterfrågades så att man vid störningar kunde fokusera mer på information på tex plattformar. För det antogs att ca 50 procent av tidigare antal timmar var en rimlig startnivå. Förändringen innehöll inget krav på besparing eller motsvarande utan det beräknades vara kostnadsneutralt.

Kundvärdens roll är betydelsefull, men det är viktigt att komma ihåg att det alltid är lokföraren som har det fulla säkerhetsansvaret ombord. Så har det även varit tidigare vilket innebär att turer har körts utan kundvärd om sådan inte funnits ombord. Tyvärr inträffar det ibland incidenter ombord på Östgötapendeln, liksom i samhället i stort, som kräver polisens insats. Om en kundvärd hade kunnat påverka utfallet i de specifika händelser som nämns går inte att säga med säkerhet.

Rutinerna ombord ansvarar operatören Transdev för, både som arbetsgivare för förarna och som säkerhetsansvarig för hela verksamheten. Det innebär bland annat att lokförarna har tillgång till utbildning, stöd och etablerade rutiner för att hantera akuta situationer. Vi kan också konstatera att ensamarbete för lokförare förekommer inom såväl person- som godstrafik på andra håll i landet.

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige
2025-09-11

Tillgänglighet är en självklar del av Östgötapendelns trafik. För resenärer med funktionsnedsättning som behöver hjälp finns möjlighet att boka en ambulerande kundvärd som möter upp och hjälper till vid på- och avstigning. Resan behöver förbeställas två timmar i förväg, vilket är samma tidsram som gäller för annan anropsstyrd trafik. På det sättet vill vi göra det möjligt för alla att resa tryggt och enkelt.

Vi tror på det koncept vi har och Östgötatrafiken och Transdev utvärderar det löpande. De har olika scenarier för hur de ska kunna hantera de situationer som uppstår. Målet är en ökad kundnöjdhet vid hanteringar av störningar utan att tryggheten upplevs som försämrad.

Inlägg

Tobias Holmberg (V), Jan Owe-Larsson (M) Richard Kullberg (C) och Julie Tran (C) gör inlägg.

Justering

--	--

§137

Interpellation Görs det investeringar som har koppling till kriget i Gaza

Dnr: RÖ 2025/8196

Regionfullmäktiges beslut

Regionfullmäktige beslutar

1. att interpellationen anses ställd och besvarad.

Sammanträdet

Regionfullmäktige medger att Ibtisam Yusuf (V) får ställa följande interpellation:

I början av 2024 reviderades Region Östergötlands finanspolicy till att tillåta investeringar i vapenindustrin. Samtidigt slår de etiska riktlinjerna fast att placeringar ska vara förenliga med FN:s konventioner och mänskliga rättigheter.

I Gaza pågår just nu ett fruktansvärt krig där israeliska styrkor begår folkrättsbrott och där civilbefolkningen utsätts för massväld. Kriget har av många (däribland FN) klassats som ett folkmord.

Tidigare i år släppte FN rapporten *"From economy of occupation to economy of genocide"* där man listade ett stort antal internationella företag som medverkar till eller möjliggör de folkrättsbrott som Israel utför i Gaza och på Västbanken. Bland dessa företag finns till exempel Caterpillar vars maskiner används vid rivningar. Lockheed Martin som producerar vapen och stridsflyg. Palantir som levererar övervaknings- och AI-system till kriget.

Runt om i världen har flera stora aktörer däribland den irländska staten, Norges oljefond och norska pensionsbolag sett över sina innehav för att utesluta företag och banker som kopplas till Israels folkrättsbrott.

Med anledning av detta vill jag fråga ansvarigt regionråd:

-Investerar Region Östergötland i israeliska företag och banker som har kopplingar till ockupationspolitiken på Västbanken eller till kriget i Gaza?

-Investerar Region Östergötland i någon eller några av de företag som pekas ut i FN rapporten *"From economy of occupation to economy of genocide"* som medverkande till eller möjliggörande av Israels folkrättsbrott och ockupationspolitik?

-Anser ansvarigt regionråd att sådana investeringar är förenliga med Region Östergötlands finanspolicy?

-Om sådana investeringar föreligger, avser man då att se över placeringarna med tanke på att dessa företag pekas ut som medverkande till folkrättsbrott?

Andreas Westöö (L) besvarar interpellationen med följande:

Justering

--	--

Interpellanten ställer ett antal frågor rörande Region Östergötlands placeringar i fonder, kopplat till kriget i Gaza.

Jag vill börja med att konstatera att Region Östergötlands placeringsriktlinjer och placeringsstrategi är politiskt beslutade och bygger på att kapitalförvaltare med stora institutionella kunder gör urval och screeningar i enlighet med internationella konventioner och hållbarhetskrav.

Det framgår också att man ska undvika placeringar i företag där omsättningen kommer från produktion av vissa specifika varor såsom tobak, alkohol med mera. Skrivelserna anger inte att det ska vara nolltolerans eftersom det skulle vara i princip omöjligt att uppnå. Normalt finns en toleransnivå på 5 procent av omsättningen men i verkligheten är procentsatsen betydligt lägre. Jag vill också understryka att FN inte har kategoriserat hela kriget i Gaza som folkmord, vilket nämns i interpellationen. Det är viktigt att tydliggöra att frågan inte avser Israel som land i sin helhet, utan den politiska och militära hanteringen av konflikten i Gaza från den israeliska staten.

Med den bakgrunden vill jag besvara interpellantens frågor på följande sätt:

Investerar Region Östergötland i israeliska företag och banker som har kopplingar till ockupationspolitiken på Västbanken eller till kriget i Gaza?

Det finns placeringar i 11 olika bolag som är registrerade i Israel, dock inte kopplade direkt till "ockupationspolitiken".

Investerar Region Östergötland i någon eller några av de företag som pekas ut i FN-rapporten "From economy of occupation to economy of genocide"?

Ja, det finns placeringar i några av de bolag som nämns i rapporten. Det handlar ofta om stora och internationella företag som är vanliga i breda index, exempelvis Volvo Group, AXA, Alphabet och Microsoft. Däremot finns inga investeringar i banker. Det totala marknadsvärdet av dessa placeringar uppgår till cirka 4,5 miljoner kronor, vilket motsvarar ungefär 0,07 procent av regionens totala placerade medel (6 485 miljoner kronor per 2025-07-31). Arbetet med screening och exkludering sker kontinuerligt och i nära dialog med kapitalförvaltarna, som använder sig av etablerade processer och internationella standarder. Samtidigt har vissa bolag på senare tid avyttrats eller exkluderats, exempelvis Caterpillar.

Anser ansvarigt regionråd att sådana investeringar är förenliga med Region Östergötlands finanspolicy?

Det finns inget som pekar på att placeringsstrategin inte följs. Kapitalförvaltningen sker i enlighet med fastställda rutiner och vedertagna internationella standarder. Vissa av de bolag som nämns i rapporten har inte fastnat i screeningprocesserna, medan andra har exkluderats. Arbetet sker utifrån en strukturerad process och i linje med beslutad placeringsriktlinje.

Avser man att se över placeringarna med tanke på att dessa företag pekas ut som medverkande till folkrättsbrott?

Det är inte aktuellt att göra en särskild översyn. Den kontinuerliga dialogen och uppföljningen säkerställer att utvecklingen i världen och förändrade internationella normer beaktas. Vid behov

PROTOKOLL
Regionfullmäktige
2025-09-11

avyttras, exkluderas eller analyseras bolag på nytt. Detta sker i enlighet med den beslutade placeringsriktlinjen och placeringsstrategin.

Inlägg

Ibtisam Yusuf (V), Andreas Westöö (L), Tobias Holmberg (V), Jonas Söderlund (V) och Erik Johansson (SD) gör inlägg.

Justering

--	--

Preliminärt protokoll

Val och avsägelser av ledamöter och ersättare 2025

Dnr: RÖ 2025/186

Regionfullmäktiges beslut

1. att medge Thomas Larsson, Trine Platou, Charlotte Wessman, Frida Espenrud och Margareta Fransson befrielse från uppdragen i fråga.
2. Att begära omräkning hos länsstyrelsen för Thomas Larsson, Trine Platou, Charlotte Wessman och Frida Espenrud

Avsägelser föreligger från:

1. Thomas Larsson (S) som
 - Ersättare i Regionfullmäktige
2. Trine Platou (C) som
 - Ledamot i Regionfullmäktige
3. Charlotte Wessman (SD) som
 - Ledamot i Regionfullmäktige
 - Ersättare i Hälso- och sjukvårdsnämnden
 - Ledamot i HSNs beredning för behovsstyrning nr 1
 - Ledamot i HSNs beredning för behovsstyrning nr 3
4. Frida Espenrud (SD) som
 - Ersättare i Regionfullmäktige
5. Margareta Fransson (MP) som
 - Ledamot i Regionstyrelsen
 - Ledamot Beredningen för hållbarhet och hälsa

Vidare föreligger en avsägelse från Jonas Andersson (V) av den 23 juni 2025 vilken härmed förs till protokollet.

1. Jonas Andersson (V) som

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige
2025-09-11

- Revisor

Justering

--	--

§139

Välj ett objekt.

Regionfullmäktige beslutar att välja:

1. Ersättare i **Hälso- och sjukvårdsnämnden** för perioden 2025-09 -12– – 2026-12-31.

Therese Wiktorsson (SD)

Fyllnadsval efter Charlotte Wessman (SD) som avsagt sig uppdraget

2. Ledamot i **Behovsstyrningsberedning 1** för perioden 2025-09 -12– – 2026-12-31

Emmeli Pernu (SD)

Fyllnadsval efter Charlotte Wessman (SD) som avsagt sig uppdraget

3. Ledamot i **Behovsstyrningsberedning 3** för perioden 2025-09 -12– – 2026-12-31

Gunilla Hellberg (SD)

Fyllnadsval efter Charlotte Wessman (SD) som avsagt sig uppdraget

4. Lekmannarevisor i bolaget **Almi Östra Mellansverige** för perioden 2025-09 -12– – ordinarie bolagstämma 2027

Erik Söderberg (S)

5. Ledamot i **Regionstyrelsen** perioden 2025-09 -12– – 2026-12-31

Joakim Hörsing (MP)

Fyllnadsval efter Margareta Fransson (MP) som avsagt sig uppdraget

6. Ledamot **Beredningen för hållbarhet och hälsa** perioden 2025-09 -12– – 2026-12-31

Joakim Hörsing (MP)

Fyllnadsval efter Margareta Fransson (MP) som avsagt sig uppdraget

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige
2025-09-11

7. **Revisor** från 2025-09 -12 — för granskning av den verksamhet som bedrivs inom verksamheterna räkenskapsåren 2025-2026.

Li Sjöstrand (V)

Fyllnadsval efter Jonas Andersson (V) som avsagt sig uppdraget

Justering

--	--

§140

Anmälningssärenden - anmälan av ny gruppleddare

Catarina Engström (MP) anmäler att Miljöpartiet har utsett Joakim Hörsing (MP) som gruppleddare från 2025-09-01.

Justering

--	--

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med Region Östergötlands underskriftstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

Underskrift 1

Namn: Nils Gustav Babtist
Identifieringsmetod: BankID
Datum och tid: 2025-10-02 18:26:59 GMT+02:00
Transaktions-ID: e7b3e937b9fe471b8623fec633929d1b

Underskrift 2

Namn: Annicki Charlotte Oscarsson
Identifieringsmetod: BankID
Organisation: Region Östergötland
Befattning: Vice ordförande
Datum och tid: 2025-10-09 07:59:00 GMT+02:00
Transaktions-ID: 7bda951c4c2c484b8338313b3adf3a7e

Underskrift 3

Namn: REBECKA HÄGG
Identifieringsmetod: BankID
Datum och tid: 2025-10-09 08:13:18 GMT+02:00
Transaktions-ID: d2a50c42f3bb4f45b81268cdb6946cc3

Underskrift 4

Namn: Peder Björn
Identifieringsmetod: SITHS eID
Organisation: Region Östergötland
Befattning: Bitr kanslichef
Datum och tid: 2025-10-09 10:02:21 GMT+02:00
Transaktions-ID: 6d89a9ad1be148f3800f29d93cb2a819